

VOORWAARDELIJK OPZET

Docent Mr W. Römelingh
Datum Vrijdag 18 november 2016
Plaats Haagrecht Advocaten
Uren 2 Uren (= 2 Punten) PO Juridisch

Cursus over de vereisten voor het aannemen van
voorwaardelijk opzet als het willens en wetens
aanvaarden van de aanmerkelijke kans.

VOORWAARDELIJK OPZET

Tekenen bij aankomst

Tekenen bij vertrek

Evaluatie

Graag telefoon uit

VOORWAARDELIJK OPZET

www.romelingh.com

College Cursus

| Aanmelden

| Annuleren

| Cursusaanbod

| Cursusmateriaal

www.romelingh.com/sheets/sheets-0151.pdf

VOORWAARDELIJK OPZET

In zaken van voorwaardelijk opzet wijkt oordeel Hoge Raad nogal eens af van conclusie parket

Advocaat-generaal Wortel: "recente uitspraken van Hoge Raad hebben mij onzeker gemaakt"

Voorspelbaarheid is in zaken van voorwaardelijk opzet maar beperkt te bereiken

Vergelijk: De Hullu pagina 242 (zesde druk)

VOORWAARDELIJK OPZET

Rechtsgeschiedenis

Willens

Wetens

Aanvaarden van

Aanmerkelijke kans

HIV-arresten

Drugs, wapens en achtervolgingen

Mishandeling en bedreiging

Diefstal en heling

Onschuldpresumptie en Salabiaku

Andersoortig opzet

RECHTSGESCHIEDENIS

Noot N. Keijzer onder ECLI:NL:HR:2009:BI4736

Dolus

Dolus eventualis

Culpa

Casus

Opzet

Voorwaardelijk opzet

Schuld

Ongeluk

Voorwaardelijk opzet is ondergrens
van gewoon opzet

RECHTSGESCHIEDENIS

Bloot feit

Innerlijke wil

Bekennende verdachte

Ontkennende verdachte

Bekentenis afdwingen

Ritueel verzinnen

Verlichting (periode 1700-1800)

RECHTSGESCHIEDENIS

Zou dader ook hebben gehandeld,
indien hij zekerheid zou hebben
gehad over gevolg?

Reinhard Frank

Duitsland 1860-1934

Meer vraag dan voorwaarde

RECHTSGESCHIEDENIS

[HR 19/06/1911 W1911, 9203 \(Hoornse taart\)](#)

Hoorn, 29 september 1910

63-jarige winkelier en kantoorbediende

Van Hoorn, naar Haarlem, naar Amsterdam

Nu verdachte middel heeft gekozen waarvan hij wist dat dit tevens dood van anderen kon veroorzaken, is hij voor anderen ook aan moord schuldig

RECHTSGESCHIEDENIS

Verdachte had overtuiging dat degene die van taart zou eten aan vergiftiging zou sterven

Verdachte kon redelijkerwijs niet anders dan verwachten dat ook anderen van taart zouden eten

Levenslang

RECHTSGESCHIEDENIS

Noot D. Simons

Belangwekkend voorbeeld voor de leer van het
voorwaardelijk opzet

Zoals bekend is mr Noyon van oordeel dat het
voorwaardelijk opzet bij ons niet mag gelden

RECHTSGESCHIEDENIS

HR 06/02/1951 NJ 1951, 475 (Inrijden op agent)

Noot B.V.A.R. Roeling

Poging doodslag (artikel 45 en 287 Sr) of voltooide bedreiging (artikel 285 Sr)?

Gezien straf geen poging doodslag, tenzij waarde mensenleven bijzonder laag werd ingeschat

RECHTSGESCHIEDENIS

HR 09/11/1954 NJ 1955, 55 (Cicero)

Mr P.J.W. de Brauw (Den Haag)
Amateur toneelvereniging Cicero

De Man in Burger
Uitgeverij Festa

NLG 25 per opvoering
Acht tekstboekjes (NLG 1 per boekje)

RECHTSGESCHIEDENIS

Beschuldiging

Voorwaarde afname tekstboekjes
opzettelijk niet nageleefd

Verweer

Voorwaarde afname tekstboekjes
vaak ten onrechte gesteld

Is er sprake van opzet?

RECHTSGESCHIEDENIS

Hoge Raad:

Wisten van twee eisen

Vervulden wel eerste eis

Vervulden niet tweede eis

Geen navraag over tweede eis

Verdachten stelden zich willens en wetens bloot aan geenszins als denkbeeldig te verwaarlozen kans dat tweede eis niet ten onrechte was gesteld

RECHTSGESCHIEDENIS

Noot W.P.J. Pompe

Niemand weet, zelfs dader niet, wat dader zou hebben gedaan als dader zekerheid van gevolg gekend zou hebben

Eerst wanneer dader in deze situatie zou hebben verkeerd, zou men kunnen weten wat dader gedaan zou hebben

RECHTSGESCHIEDENIS

Oude definitie

1 willens

2 wetens

3 blootstellen aan

4 geenszins als denkbeeldig te verwaarlozen kans

Nieuwe definitie

1 willens

2 wetens

3 aanvaarden van

4 aanmerkelijke kans

WILLENS

[ECLI:NL:RBARN:2009:BH3675](#)

Mr I.E. van Galen (Eindhoven)

Baarle-Nassau, 24 oktober 2008

Militair, moeder en stiefvader

Voorwaardelijk opzet

Poging zware mishandeling

Niet bewust geslagen,

maar uit reflex of schrikbeweging

WILLENS

Rechtbank acht verklaring verdachte aannemelijk dat slaande beweging met knuppel een reflex of schrikbeweging was

Er was dus sprake van impulsieve reactie zonder dat bij verdachte moment van reflectie bestond over waar knuppel terecht zou komen

En met welke gevolgen...

WILLENS

[ECLI:NL:HR:1981:AC0902](#) en NJ 1983, 412
(Culpa in causa)

Langdurig gebruiker van heroïne en cocaïne
Hallucinaties of waandenkbeelden

Steekt grootmoeder met mes dood
Om gillen te doen stoppen

Gestoorde wil waarbij verdachte niet wist
wat gevolgen zouden kunnen zijn

WILLENS

Noot Th.W. van Veen

Bij gebruik van alcohol of middelen verschuift aansprakelijkheid naar voren, namelijk naar moment van gebruik van alcohol of middelen

Wie deze middelen gebruikt en daarmee anderen blootstelt aan ongecontroleerde gedragingen, moet weten dat hij zich blootstelt aan bestraffing

WETENS

[ECLI:NL:HR:2008:BD2775](#) en NJ 2009, 157
(Tolbert)

Tolbert, 1 augustus 2005

Verdachte koopt amfetamine van vaste dealer
Amfetamine was anders dan vorige keren

Vriendin gebruikt ook van amfetamine
Liefde slaat om in agressie

WETENS

Verdachte duwt zijn kunstgebit in haar mond

Verdachte poogt haar hoofd om te draaien

Vriendin springt van balkon

4-jarige X en 2-jarige Y

Verdachte heeft geen enkele herinnering

Met betrekking tot twee kinderen

WETENS

Gerechtshof:

Verdachte heeft zich willens en wetens in situatie van intoxicatie gebracht

Verdachte heeft bewust aanmerkelijke kans aanvaard dat hij in psychose zou geraken

En tijdens psychose gewelddadige handelingen zou kunnen verrichten

Achttien jaar voor doodslag en poging doodslag

WETENS

Hoge Raad:

Uit aangenomen bewuste aanvaarding volgt niet zonder meer dat verdachte feiten opzettelijk, in vorm van voorwaardelijk opzet, heeft gepleegd

Noot T.M. Schalken

In deze zaak werden wel twee kinderen op gruwelijke wijze om het leven gebracht

WETENS

[ECLI:NL:RBZLY:2009:BJ1612](#)

Mr M.C. Janus (Zwolle)

Kampen, 3 december 2008

Vrouw wenst zelfmoord te plegen

Zet gaskraan open "om in te slapen"

Poging opzettelijk brandstichten
of ontploffing teweeegbrengen

Artikel 157 Sr

WETENS

Hij die opzettelijk brand sticht, ontploffing te weeg brengt of overstroming veroorzaakt

12 jaar bij gevaar goederen

15 jaar bij gevaar mensen

30 jaar bij dood tot gevolg

Mogelijkheid te weegbrengen ontploffing?

Zover heb ik niet nagedacht!

WETENS

Rechtbank:

Voorwaardelijk opzet op gevolg is aanwezig, indien verdachte zich willens en wetens heeft blootgesteld aan aanmerkelijke kans, dat gevolg zal intreden

Willens

Wetens

Aanvaarden van

Aanmerkelijke kans

WETENS

Vrouw heeft welbewust gaskraan opengezet met als doel om einde aan haar leven te maken

Vrouw heeft niet gedacht aan mogelijkheid van gevaar voor goederen en levens derden

Vrijpraak

WETENS

HR 20/01/1959 NJ 1959, 102 Leeftijd I

HR 20/01/1959 NJ 1959, 103 Leeftijd II

Amsterdam, 11 januari 1958

Ontuchtelijke handelingen

Vleselijke gemeenschap

Verweer: meisjes deden zich ouder voor

Rechtbank: meisjes zien er ook ouder uit

WETENS

Waarneming rechter tijdens onderzoek ter terechtzitting twee maanden na feit

Zestienjarige leeftijd met reeds een of meer jaren overschreden

Rechtbank: avas

Gerechtshof: geen avas bij artikel 245 Sr mogelijk

WETENS

Hoge Raad: avas bij artikel 245 Sr mogelijk

Echter, artikel 245 Sr beoogt minderjarige ook te beschermen tegen verleiding die mede van minderjarige zelf kan uitgaan

AANVAARDEN VAN

[ECLI:NL:HR:1996:ZD0139](#) en NJ 1997, 199
(Porsche)

Zondag 3 april 1994 omstreeks 20.00 uur
Nistelrodenseweg omgeving Heesch

Bronskleurige Proche
Roodkleurige Volvo
Donkere Audi

Vijf doden

AANVAARDEN VAN

Bestuurder wordt in ziekenhuis aangehouden

Iets te veel gedronken (niet veel te veel)

Twee keer door rood licht gereden

Hoge snelheid (120 waar 80 was toegestaan)

Met korte bewegingen inhalen

Artikel 287 Sr in plaats van artikel 175 WvW

AANVAARDEN VAN

Artikel 287 Sr

Vijftien jaar

Artikel 175 lid 1 WVW

Drie jaar bij dood door schuld

Artikel 175 lid 2 WVW

Zes jaar bij dood door roekeloosheid

AANVAARDEN VAN

Middel:

Schending artikel 350 (beraadslaging) en artikel 359 (motivering) Sv

Het aanvaarden van voorwaardelijk opzet, met name het wilselement daarvan, verhoudt zich niet met de wil tot leven bij de verdachte

Immers, verdachte had drie eerdere pogingen om in te halen gestaakt

AANVAARDEN VAN

Hoge Raad:

Ingeval van gevaarlijk rijden staat artikel 175 WVW
toepassing van artikel 287 Sr niet in de weg

Voorwaarden zijn:

- gedrag willens en wetens op dood gericht
- desbewust aanvaarden aanmerkelijke kans dood
(door deze op de koop toe te nemen)

AANVAARDEN VAN

Aanvaarden aanmerkelijke kans (en deze op de koop toenemen) kan blijken uit:

- verklaring verdachte
- bijzondere omstandigheden geval

In gevallen als onderhavige, is naar ervaringsregelen niet waarschijnlijk dat verdachte mogelijkheid van eigen dood op de koop toeneemt

AANVAARDEN VAN

Omstandigheid dat verdachte mogelijk zelf getroffen wordt is dus contra-indicatie voor aannemen van voorwaardelijk opzet

Geen blootstellen

Geen aanvaarden

Geen op de koop toenemen

AANVAARDEN VAN

[ECLI:NL:HR:2009:BI4736](#) en NJ 2010, 117
(Lekkanaal)

Nieuwegein, 24 december 2005

Man wil per se stukje rijden

Met ex en dochtertje

Wij reden met hoge snelheid langs kanaal

Ik zag dat mijn ex naar links stuurde

Geen reden voor manoeuvre

AANVAARDEN VAN

Hoge Raad:

Gelet op aard van handelingen, te weten doelbewust met auto met passagier kanaal inrijden, was gerechtshof niet gehouden om voorwaardelijk opzet nader te motiveren

Drie jaar gevangenisstraf voor poging doodslag

AANMERKELIJKE KANS

[ECLI:NL:HR:2006:AV2368](#)

Mr B. Vermeirssen (Kattendijke)

Vlissingen 2004

Ruzie over en weer

Bedreigingen over en weer

Slachtoffer staat voor raam woonkamer

Verdachte komt met keukenmes naar buiten

...

AANMERKELIJKE KANS

Verdachte loopt terug

Slachtoffer valt verdachte aan

Verdachte steekt slachtoffer in been

Rechtbank Middelburg doodslag

Gerechtshof Den Haag doodslag

Raadsman (blijkens pleitnota)

Geen voorwaardelijk opzet

Noodweer (exces)

AANMERKELIJKE KANS

Advocaat-generaal Vellinga:

Geen voorwaardelijk opzet doodslag (287 Sr),
maar mishandeling met dood tot gevolg (302 Sr)

Advocaat-generaal gaat voorbij aan:

Willens

Wetens

Aanvaarden van

Advocaat-generaal gaat in op:

Aanmerkelijke kans

AANMERKELIJKE KANS

Kans dat willekeurige messteek in slagader bovenbeen terechtkomt is (rekenkundig) klein

Oppervlak bovenbeen 800 tot 1200 cm²

Oppervlak A4'tje 620 cm²

Messteek moet rechtstandig zijn

Messteek moet ook diep zijn

Geen aanmerkelijke kans
en dus geen voorwaardelijk opzet

HIV-ARRESTEN

ECLI:NL:HR:2003:AE9049	I	Leeuwarden
ECLI:NL:HR:2003:AF8058	II	Den Haag
ECLI:NL:HR:2005:AR1860	III	Leeuwarden
ECLI:NL:HR:2007:AY9659	IV	Utrecht

Onbeschermd seksueel contact

Kans op geen gevolgen

--- Kans HIV-besmetting

----- Kans AIDS-ontwikkeling

----- Kans op dood door AIDS

HIV-ARRESTEN

Kans op HIV-besmetting

Ongeveer 1 op 200 (minder dan 1%)

Zaak in Leeuwarden

Een oudere man (48)

Twee jonge knapen (16-18)

Zaak in Utrecht

Verzwijgen HIV-besmetting

Overdragen HIV-besmetting

HIV-ARRESTEN

Bij arresten HIV I, HIV II en HIV III volgt vernietiging door Hoge Raad met terugverwijzing

Bij arrest HIV IV doet Hoge Raad zaak zelf af en spreekt daarbij verdachte vrij

Geen aanmerkelijke kans op HIV-besmetting en daarmee ook geen voorwaardelijk opzet

HIV-ARRESTEN

Betekenis voor dagelijkse praktijk

Aard/ernst gevolg maakt kans niet groter

Frequent contact maakt kans niet groter

Bedriegen maakt kans niet groter

Noot Y. Buruma onder ECLI:NL:HR:2007:AY9659

Wat zich in slaapkamer afspeelt onttrekt zich aan gebruikelijke rationaliteit en moraliteit

HIV-ARRESTEN

Wat is liefde zonder overgave?

Wat is lust zonder verleiding?

Niet-totalitaire rechtsstaat erkent dat relaties hem niet aangaan, zelfs niet bij beste bedoelingen om mensen te beschermen tegen gevreesde ziekte

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

[ECLI:NL:HR:1985:AC8716](#) en NJ 1985, 633
(Aanmerkelijke kans)

Schiphol, 24 oktober 1983
37-jarige Nigeriaan

Mag ik even in uw koffers kijken?
4,8 kilo heroïne

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

Op vliegveld ontmoette ik een man die mij zijn koffers te leen aanbood

In de koffers zat wat kleding van hem en ik deed wat kleding van mij erbij

Koffers ter terechtzitting aanwezig

Dikke deksels en bodems

Hoog "leeg gewicht"

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

Rechtbank, gerechtshof (en Hoge Raad):

Vluchtig onderzoek zou aan licht hebben gebracht dat deksels en bodems te dik waren en dat "leeg gewicht" te hoog was

Voorwaardelijk opzet wegens nalaten onderzoek

Van algemene bekendheid dat in deksels en bodems van koffers verdovende middelen verstopt worden

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

[ECLI:NL:RBNHO:2015:5125](#)

Mr E. Schoneveld (Haarlem)

Schiphol, 22 februari 2015

Koerier van modemonsters

Tussen Sao Paulo en Amsterdam

Verscherpte controle op vluchten vanuit Madrid

Spoelen glitterdraad die erg zwaar aanvoelden

Röntgenscan, TruNarc en MMC-cocaïnetest

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

Verdachte stemt in met onderkennen afhaler
Onder begeleiding naar hotel

Arbeidsovereenkomst (EUR 3.500 per maand)
Navraag bij werkgever

WhatsApp van werkgever aan afhaler
Onze bedrijfsnaam is

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

Rechtbank:

Verdachte had geen wetenschap van aanmerkelijke kans dat zij cocaïne vervoerde, laat staan dat zij kans bewust heeft aanvaard

Geen veroordeling voor opzetvariant

Wel veroordeling voor overtredingsvariant

120 dagen (waarvan 76 dagen voorwaardelijk)

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

[ECLI:NL:HR:2014:3057](#) en NJ 2015, 15
(Russische roulette)

Rotterdam, 2 april 2010

Twee mannen zitten in woonkamer
Spelen met (Browning MK1 9 mm)
Halen patroonhouder uit pistool

Vijf jaar gevangenisstraf

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

Gerechtshof:

Verondersteld mag worden dat een ieder zich bewust is van risico's die elk gebruik van vuurwapen met zich brengt

Advocaat-generaal Spronken:

Gerechtshof rekent verdachte met name aan dat hij niet wist hoe veiligheid wapen werkte en desondanks richte en trekker overhaalde

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

Hoge Raad:

Niet begrijpelijk welke betekenis gerechtshof heeft toegekend aan:

- omstandigheid dat patroonhouder uit wapen was verwijderd
- nadien diverse keren trekker werd overgehaald zonder dat wapen afging

Terugverwijzing

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

[ECLI:NL:RBLIM:2015:6059](#)

Mr C.A. Jonkers (Utrecht)

Verdenking betrokkenheid ramkraken
Inzet OT en AE om tot aanhouding over te gaan

Een OT-auto en twee AE-auto's
Raken VW Golf kwijt wegens hoge snelheid

OT neemt waar dat bijrijder instapt
OT ziet dat VW Golf stopt bij coffeeshop

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

Een AE-auto stopt achter VW Golf

Twee naar bestuurder en een naar bijrijder

Deuren VW Golf werden vergrendeld

VW Golf maakte hoge toeren om weg te rijden

Ik werd door agenten uit auto gehaald

Op grond bemerkte ik dat ik was geraakt

Politiekogel was afgeketst op mijn rib

Ik was centimeter verwijderd van begrafenis

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

Tenlastelegging

Poging doodslag bijrijder

Zware mishandeling bijrijder

Poging zware mishandeling bijrijder

Officier van Justitie: vrijspraak

Raadsman

Geen opzet of voorwaardelijk opzet

Noodweer of noodweer exces

Psychische overmacht

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

Rechtbank:

Voorwaardelijk opzet doodslag

Wist dat bijrijder was ingestapt

Gericht op romphoogte geschoten

Wist dat voertuig in beweging werd gezet

Collega bevond zich eerst na schot voor auto

Twee jaar gevangenisstraf

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

[ECLI:NL:HR:2001:AA9594](#) en NJ 2001, 327
(Enkhuizer doodslag)

Enkhuizen, 17 oktober 1998

Verdachte: "Ik wilde mij koste wat het kost aan politie onttrekken"

Twee doden en een zwaar gewonde

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

Opzettelijk lichten uitgedaan

Tegen vriend/getuige gezegd: "Ik heb twee doodgereden. Auto moet worden verstoep. Tegen niemand wat zeggen."

Ik kan mij niets meer herinneren

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

[ECLI:NL:HR:2014:3149](#) en [NJ 2015, 96](#)
(Opzet, maar Geffense Plas onthoud beter)

Recreatieterrein
Horecagelegenheid

Brandslangen
Sluit het hek!

Het gaat net/niet

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

Noot B.F. Keulen

Niet zinvol om van "aanvaarden" te spreken als verdachte op moment waarop hij zich bewust wordt dat gevolg kan intreden, niet meer mogelijkheid heeft om gevolg te voorkomen

DRUGS, WAPENS EN ACHTERVOLGINGEN

[ECLI:NL:RBSGR:2009:BJ1519](#)

Mr A.H. Westendorp (Den Haag)

Agente niet gezien

Politieauto niet verwacht

MISHANDELING EN BEDREIGING

[ECLI:NL:RBZLY:2006:AW4785](#)

Mr Van Barneveld (Zwolle)

Deventer

Kerstnacht 2005

Vuistslag in gezicht

Slachtoffer valt achterover

Slachtoffer overlijdt enkele uren later

Voorwaardelijk opzet zwaar lichamelijk letsel

MISHANDELING EN BEDREIGING

Rechtbank:

Naar algemene bekendheid kan klap tegen hoofd hersenletsel opleveren

Aard van klap en omstandigheden waaronder klap is gegeven zijn van belang

Hersenletsel komt door val achterover, want klap heeft slechts oppervlakkig letsel opgeleverd

MISHANDELING EN BEDREIGING

[ECLI:NL:HR:2014:657 \(Harde duw\)](#)

Mr P. Scholte (Amsterdam)

Hengelo, 25 maart 2010

Verdachte geeft vriendin harde duw

Tenminste een operatie voor gebroken elleboog

Artikel 300 Sr mishandeling met zwaar letsel

Artikel 302 Sr opzet op zware mishandeling

Artikel 308 Sr schuld aan zware mishandeling

MISHANDELING EN BEDREIGING

Advocaat-generaal:

Bij aanmerkelijke kans gaat het om kans die naar algemene ervaringsregelen aanmerkelijk is te achten (dus geen domme pech)

Is tachtig uur voldoende belang voor cassatie?

Vermelding artikel 302 Sr staat veel gekleurder op strafblad, namelijk als geweldpleger, dan vermelding artikel 300 Sr

MISHANDELING EN BEDREIGING

[ECLI:NL:GHSHE:2015:4515](#)

(Ik wil dat jullie me kapot schieten)

Burenruzie

Man met twee (antieke) wapens

Agent staat op ongeveer 40 cm van man

Christie's GBP 5.000 (per wapen)

Lang niet gebruikt en natgemaakt kruit

MISHANDELING EN BEDREIGING

Gerechtshof:

Geen poging moord

Geen poging doodslag

Negen maanden, waarvan zes voorwaardelijk voor bedreiging met misdrijf tegen leven gericht

DIEFSTAL EN HELING

[ECLI:NL:HR:1983:AC8152](#) en NJ 1984, 300
(Tafelkleed)

Terug, maar geen aankoopbon
Weer terug, maar geen bedrijfsleider

Veroordeling door Rechtbank Den Haag
Veroordeling door Gerechtshof Den Haag

DIEFSTAL EN HELING

Raadsman:

Verdachte had geen oogmerk op wederrechtelijke toeëigening, want verdachte meende rechtens te mogen ruilen

Gerechtshof:

Verdachte heeft zich willens en wetens blootgesteld aan geenszins denkbeeldige kans dat zij zich schuldig zou maken aan diefstal

DIEFSTAL EN HELING

Hoge Raad:

Overweging is onverenigbaar met de bewezenverklaring

Oogmerk laat zich niet aan de hand van voorwaardelijk opzet construeren

Zonder voldoende geld winkelen

Zonder winkelmandje winkelen

Zonder kassa te passeren

DIEFSTAL EN HELING

In de hedendaagse jurisprudentie wordt voor een restrictieve lijn gekozen: wanneer oogmerk met zoveel woorden wordt genoemd, wordt dat oogmerk als een bijzondere vorm van opzet behandeld, waarvoor voorwaardelijk opzet niet voldoende is.

Vergelijk: De Hullu pagina 253 (zesde druk)

DIEFSTAL EN HELING

[ECLI:NL:GHSHE:2003:AN8470](#)
(Bromfietshelm)

Azielzoekerscentrum

Verdachte vertrekt zonder helm
Verdachte keert terug en ziet...

Tegemoetkomende brommer met duo passagier
die zijn helm om haar arm heeft...

DIEFSTAL EN HELING

Verklaring verdachte niet onaannemelijk. Oogmerk verdachte was daardoor niet gericht op wederrechtelijk toeëigenen helm

Weliswaar mocht verdachte er niet stellig van uitgaan dat het zijn helm was (daar er meer van zulke helmen in omloop zijn),

maar bestanddeel "oogmerk" is niet te verenigen met (slechts) voorwaardelijk opzet (HR 25 oktober 1983 NJ 1984, 300)

DIEFSTAL EN HELING

In literatuur is omstreden of met "wetende" een zwaar aangezette opzetvorm wordt uitgedrukt

Het gaat ook hier om vraag of voorwaardelijk opzet voldoende is of dat meer wordt vereist

Wetende duidt op "zeker weten" en dat is meer dan "misschien weten"

Vergelijk: De Hullu pagina 256 (zesde druk)

DIEFSTAL EN HELING

[ECLI:NL:HR:2015:538](#)

Mr R.H. Wormhoudt (Amsterdam)

Amsterdam, 21 maart 2010

Jaguar XJ Executive
Valse kentekenplaten

Agenten geven stopteken
Bestuurder geeft gas

DIEFSTAL EN HELING

Grasveld met muurtje
Huizenblok

Ik herkende verdachte
Verdachte was bezweet

Ik ben weggerend voor auto die opeens op gras-
veld in mijn richting reed

Slagende bewijsklacht

DIEFSTAL EN HELING

[ECLI:NL:HR:2008:BC5957](#)

Mr J.W. Soeteman (Amsterdam)

Fiets merk Locomotief

Ontbreken fabriekswege aangebracht slot
Navraag in bedrijfsprocessensysteem

Ik heb fiets van onbekende geleend

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

EHRM 07/10/1988 10519/83 en NJ 1991, 351
(Salabiaku/Frankrijk)

Parijs, 25 juli 1979

Amosi Salabiaku (28 jaar)

Roissy QC 010 Kinshasa-Prijs-Brussel

Broer, twee bekenden en een onbekende vrouw

ONSCULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Le détenteur de marchandises de fraude est réputé responsable de la fraude

Een persoon in bezit van gesmokkelde goederen wordt aansprakelijk gehouden voor de smokkel

Zowel "Criminal Code" als "Customs Code"

Rechtbank: 2 jaar + EUR 15.000 boete

Gerechtshof: EUR 15.000 boete

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Artikel 6 lid 1 EVRM

Recht op eerlijk proces door onafhankelijke en onpartijdig gerecht

Artikel 6 lid 2 EVRM

Een ieder tegen wie een vervolging is ingesteld, wordt voor onschuldig gehouden totdat zijn schuld in rechte is komen vast te staan

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Salabiaku:

Strijd 6 lid 1 EVRM

Geen equality of arms en dus geen eerlijk proces
Feitelijk onweerlegbaar bewijs

Strijd 6 lid 2 EVRM

Schending onschuldpresumptie
Feitelijk (on)schuld irrelevant

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Frankrijk:

Aanklager hoeft niet als enige bewijs te leveren van schuld of onschuld verdachte

Geen presumptie van schuld, maar presumptie van aansprakelijkheid

Onschuldpresumptie ziet niet op bewijsmiddelen, maar op verdachte

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Woorden "totdat zijn schuld in rechte is komen vast te staan" zien op nationale wetgeving

Onschuldpresumptie is louter processueel beginsel

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Staten zijn in beginsel vrij om:

- gedragingen strafbaar te stellen die niet behoren tot normale uitoefening van rechten en vrijheden die verdrag beschermt
- bestanddelen van strafbare gedragingen vast te stellen
- onder voorwaarden blote of eenvoudige feiten strafbaar te stellen, ongeacht of die feiten voortkomen uit opzet of schuld

ONSCHULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Zou onschuldpresumptie louter processueel beginsel zijn, dan zou dit recht in de praktijk samenvallen met het recht op een onpartijdig gerecht

Nationale wetgevers zouden bovendien de beoordelingsvrijheid van de gerechten zodanig kunnen beperken dat dit recht zijn betekenis verliest

Woorden "totdat zijn schuld in rechte is komen vast te staan" zien niet alleen op nationale wetgeving, maar ook op voorwaarden die verdrag stelt

ONSCULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Artikel 6 lid 2 EVRM verzet zich er tegen dat staten feitelijke vermoedens en rechtsvermoedens zomaar in het strafrecht opnemen

Artikel 6 lid 2 EVRM verplicht staten in nationale wetgeving binnen redelijke grenzen te blijven, waarbij rekening moet worden gehouden met:

- wat voorligt
- rechten verdediging

ONSCULDPRESUMPTIE EN SALABIAKU

Salabiaku was gewaarschuwd

Vaststelling feit geschiedde door meer dan een verbalisant ("more than one official")

Gerechten bleken over beoordelingsvrijheid te beschikken ("benefit of the doubt")

Salabiaku bleek over effectieve/redelijke verweermiddelen te beschikken

ANDERSOORTIG OPZET

Plaats opzet in delictsomschrijving

Hij die opzettelijk en wederrechtelijk...

Hij die wederrechtelijk en opzettelijk...

Als algemene interpretatieregel wordt gehanteerd dat opzet betrekking heeft op alle bestanddelen na opzetvereiste in delictsomschrijving

Vergelijk: De Hullu pagina 221 (zesde druk)

ANDERSOORTIG OPZET

Wat is kleurloos opzet?

Hij die opzettelijk en wederrechtelijk...

Hij die wederrechtelijk en opzettelijk...

Met kleurloos opzet wordt uitgedrukt dat geen opzet op wederrechtelijkheid van feit behoeft te worden bewezen

Vergelijk: De Hullu pagina 220 (zesde druk)

ANDERSOORTIG OPZET

Wat is dubbel opzet?

Medeplegers moeten:

- 1 opzet op begaan grondfeit hebben
- 2 opzet op samenwerking hebben

Term "dubbel opzet" niet zuiver
ingeval delict geen "opzet" vereist

ANDERSOORTIG OPZET

Voorbeeld 1

A en B gaan woning binnen

- A wil diefstal plegen (310-311 Sr)

- B wil brand stichten (157 Sr)

Ander grondfeit

Geen dubbel opzet

ANDERSOORTIG OPZET

Voorbeeld 2

A en B gaan woning binnen

- A wil diefstal plegen (310-311 Sr)
- B wil ook diefstal plegen (310-311 Sr)

Zelfde grondfeit

Wel dubbel opzet

ANDERSOORTIG OPZET

Voorbeeld 3

A en B gaan woning binnen

- A wil diefstal plegen zonder geweld (310-311 Sr)
- B wil diefstal plegen met geweld (312 Sr)

Zelfde grondfeit?

Dubbel opzet?

ANDERSOORTIG OPZET

Zo A en B een diefstal plegen, is A aansprakelijk voor alle strafverzwarende omstandigheden al heeft hij daar geen aandeel in gehad en al was zijn wil daar niet op gericht

Vergelijk: De Hullu pagina 445 (zesde druk)

Opzet op grondfeit laat zich vervangen door voorwaardelijk opzet op grondfeit

VOORWAARDELIJK OPZET

- o Geen willen
- o Reflex is contra-indicatie
- o Geen wetenschap
- o Geen aanvaarden van
- o Zelf slachtoffer is contra-indicatie
- o Gevolg was niet meer te voorkomen
- o Geen aanmerkelijke kans
- o Ernstig gevolg maakt kans niet groter
- o Geen voorwaardelijk opzet, want schuld
- o Geen voorwaardelijk opzet, want oogmerk

VOORWAARDELIJK OPZET

Piketcursus Strafpiket

Vrijdag 2 december 2016 te Amsterdam

Haagse Strafrechtspraak 2016

Vrijdag 6 januari 2017 te Den Haag

Vrijdag 13 januari 2017 te Den Haag

VOORWAARDELIJK OPZET

Bewijs van deelname per mail

Factuur per mail

www.romelingh.com/sheets/sheets-0151.pdf